

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра цивільного процесу

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«НОТАРІАТ ТА НОТАРІАЛЬНІ ДІЇ КОНСУЛЬСЬКИХ УСТАНОВ»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Освітня програма/спеціалізація – «Міжнародне право»

Статус дисципліни – вибіркова

Рік набору – 2017

Харків – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Нотаріат та нотаріальні дії консульських установ» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право»/ 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право» спеціалізації «Міжнародне право» міжнародно-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 19 с.

Розробники

- Баранкова Вікторія Валеріївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного процесу
Шутенко Оксана Василівна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного процесу
Череватенко Ірина Миколаївна – кандидат юридичних наук, асистент кафедри цивільного процесу

Гарант освітньої програми

Комарова Тетяна В'ячеславівна – доцентка кафедри права Європейського Союзу, докторка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри цивільного процесу
(протокол № 3 від 28 листопада 2017 р.)

Дата оновлення протокол № 2 від 10 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри _____

Гусаров Костянтин Володимирович

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	10
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	10
5. Теми лекційних і практичних занять.....	11
5.1. Теми лекційних занять.....	11
5.2. Теми практичних занять.....	12
6. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання	12
7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	16

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Нотаріат та нотаріальні дії консульських установ» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародне право» підготовки бакалаврів спеціальності 293 «Міжнародне право» галузі знань 29 «Міжнародні відносини».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 5	Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»	вибіркова	вибіркова
Модулів – 2		Рік підготовки:	Рік підготовки:
		семестр	семестр
Загальна кількість годин – 150	Спеціальність – 293 «Міжнародне право»	5-8	5-8
		Лекції	Лекції
		32 год.	4 год.
	Спеціалізація – «Міжнародне право»	Практичні заняття	Практичні заняття
		32 год.	8 год.
	Рівень освіти – перший (бакалаврський)	Самостійна робота	Самостійна робота
		86 год.	138 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4, самостійної роботи студента - 6.		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань іспит	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань іспит

Метою вивчення навчальної дисципліни «Нотаріат та нотаріальні дії консульських установ» є формування та засвоєння знань та інших компетентностей щодо основних категорій та інститутів нотаріального права, системи органів та посадових осіб, які вчиняють нотаріальні дії, загальних та спеціальних правил вчинення нотаріальних дій, процесуальних особливостей вчинення нотаріальних дій консульськими установами.

Завдання:

- оволодіння навичками самостійної практичної роботи з нотаріальними нормами,
- засвоєння суті правових категорій нотаріального процесу,
- усвідомлення змісту нотаріальних процесуальних правових інститутів,
- розуміння об'єктивних закономірностей розвитку нотаріальних процесуальних правовідносин.

- уміння визначати конкретний зміст норм нотаріального процесуального права,
- навички тлумачення та правильного застосування норм права при вчиненні конкретних нотаріальних дій,
- розуміння та правильне тлумачити судової практики з питань пов'язаних із вчиненням нотаріальної діяльності та розглядом цивільних справ, що впливають із попереднього вчинення нотаріальної дії або відмови у її вчиненні,
- набуття досвіду науково-дослідної роботи в галузі нотаріального процесуального права.

Пререквізити: «Правничі системи сучасності», «Адміністративне право», «Трудове право».

Кореквізити: «Міжнародне приватне право», «Цивільне право», «Цивільний процес», «Правове регулювання трудових відносин з співробітниками дипломатичних установ», «Уніфікація правового регулювання зобов'язань в міжнародному приватному праві», «Міжнародне сімейне та спадкове право».

Постреквізити: «Колізійне регулювання права власності».

Мова навчання – українська.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН 1. Здатність продемонструвати знання й розуміння теорії нотаріального процесу.

РН 2. Здатність продемонструвати знання й розуміння проблематики нотаріальних процесуальних правовідносин в аспекті глобалізації.

РН 3. Проаналізувати методологічні аспекти взаємодії теорії нотаріального та цивільного процесів.

РН 4. Проаналізувати особливості інноваційних тенденцій розвитку нотаріального законодавства та нотаріальної практики.

РН 5. Охарактеризувати методи дослідження ефективності нотаріальної практики.

РН 6. Визначити індикатори якості й ефективності нотаріальної практики.

РН 7. Визначити правові механізми реалізації нотаріального обігу в різних правопорядках.

РН 8. Виявляти готовність до прийняття рішень у складних ситуаціях при провадженні конкретної нотаріальної справи.

РН 9. Доводити епістемологічну правомірність висунення теоретичних альтернатив при проведенні наукових досліджень у царині нотаріату.

РН 10. Вміня аналізувати нотаріальні нормативно-правові акти з метою визначення необхідного кола юридичних фактів та документів-доказів

для вчинення нотаріальної дії й дотримання загальних та спеціальних правил вчинення нотаріальних дій.

Загальних компетентностей:

ЗК - 6. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел.

ЗК - 7. Навички використання інформаційних технологій і баз даних.

ЗК - 15. Здатність реалізовувати функції у предметно-практичній діяльності

Спеціальних компетентностей:

СК - 20. Знання дипломатичного і консульського права, спеціальних місій, права зовнішніх зносин міжнародних організацій та практики правозастосування.

СК 23. Здатність надавати юридичні висновки й консультації з питань міжнародного права, розробляти міжнародно-правову позицію в інтересах держави.

Програмних результатів навчання:

ПРН - 4. Демонструвати знання джерел міжнародного права як результату процесу міжнародної правотворчості.

ПРН 6. Здійснювати аналіз законодавства України на відповідність нормам міжнародного права.

ПРН - 12. Розкрити знання сфер дії національно-правового та міжнародно- правового регулювання громадянства.

ПРН - 18. Виявляти знання теорії та практики міжнародного приватного права, застосування судами іноземного права, підстави і межі застосування уніфікованих та колізійних норм.

ПРН 20. Здійснювати контроль за реалізацією юридичних рішень, застосовувати визначені юридичні процедури контролю.

ПРН - 22. Володіти навичками правового оформлення суб'єктивних прав, юридичних фактів, проекти заяв, скарг та інших документів правового характеру.

ПРН 23. Демонструвати здатність до праці в міжнародно-правовому контексті.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. НОТАРІАТ

Тема 1. Світові системи нотаріату.

Нотаріат в Західній Європі.

Виникнення та розвиток нотаріату в Україні.

Англосаксонський нотаріат.

Нотаріат класичного типу.

Міжнародний союз нотаріату.

Основні стандарти нотаріату класичного типу та їх відтворення у законодавстві України.

Тема 2. Нотаріат як орган безспірної юрисдикції.

Нотаріат як інститут превентивного правосуддя

Поняття нотаріату.

Поняття нотаріальної діяльності.

Завдання нотаріату. Функції нотаріату.

Предмет нотаріальної діяльності.

Розмежування судової та нотаріальної юрисдикції. Зміст нотаріальної діяльності.

Відміна нотаріальної діяльності від інших сфер юридичної практики.

Правова основа діяльності нотаріату.

Законодавство про нотаріат.

Тема 3. Система нотаріальних органів в Україні та їх компетенція.

Організація нотаріату в Україні.

Права та обов'язки нотаріуса.

Права та обов'язки консульської установи при вчиненні нотаріальних дій.

Державні нотаріальні контори і державні нотаріальні архіви.

Приватна нотаріальна діяльність.

Компетенція консульських установ щодо вчинення нотаріальних дій.

Тема 4. Принципи нотаріальної діяльності.

Принцип законності при вчиненні нотаріальних дій.

Принцип диспозитивності в нотаріальному процесі.

Принцип повноти та обґрунтованості при вчиненні нотаріальної дії.

Принцип непосредності.

Принцип нотаріальної таємниці.

Тема 5. Загальні правила вчинення нотаріальних дій.

Місце вчинення нотаріальних дій.

Строки вчинення нотаріальних дій.

Оплата вчинюваних нотаріальних дій.

Встановлення особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії.

Визначення обсягу цивільної дієздатності фізичних осіб і перевірка цивільної правоздатності та дієздатності юридичних осіб.

Перевірка повноважень представника фізичної або юридичної особи.

Підписання нотаріально посвідчуваних правочинів, заяв та інших документів.

Витребування відомостей і документів, необхідних для вчинення нотаріальної дії.

Вимоги до документів, що подаються для вчинення нотаріальної дії.

Вчинення посвідчувальних написів та видача свідоцтв.

Відмова у вчиненні нотаріальної дії.

Оскарження нотаріальних дій або відмови у їх вчиненні.

Заходи, що вживаються нотаріусом при виявленні порушення законодавства.

Реєстрація нотаріальних дій.

Видача дубліката нотаріально посвідченого документа.

Модуль 2. НОТАРІАЛЬНІ ДІЇ КОНСУЛЬСЬКИХ УСТАНОВ

Тема 6. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення безспірних прав

Видача свідоцтва про право на спадщину. Видача свідоцтва про право власності на частку у спільному майні подружжя. Основні правила посвідчення правочинів. Посвідчення заповітів. Посвідчення доручень.

Тема 7. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення та засвідчення безспірних фактів.

Засвідчення вірності копій (фотокопій) документів і витягів із них. Засвідчення справжності підпису на документах. Засвідчення вірності перекладу. Посвідчення фактів.

Тема 8. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на збереження майна та документів, а також на надання документам виконавчої сили.

Прийняття в депозит грошових сум і цінних паперів. Вчинення морських протестів. Вжиття заходів щодо охорони спадкового майна. Прийняття документів на зберігання. Вчинення виконавчих написів.

Застосування законодавства іноземних держав.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

Тема навчальної дисципліни	Обсяг у годинах							
	Денна форма			Заочна форма				
	Усього	У тому числі	Усього	У тому числі	Л	ПЗ	СРС	
Модуль 1. Нотаріат								
Тема 1. Світові системи нотаріату.	4	2	2				12	
Тема 2. Нотаріат як орган безспірної юрисдикції.	4	2	2	6			12	
Тема 3. Система нотаріальних органів в Україні та їх компетенцій.	4	2	2	6			12	
Тема 4. Принципи нотаріальної діяльності.	8	4	4	12			18	
Тема 5. Загальні правила вчинення нотаріальних дій.	12	6	6	18	2	2	18	
<i>Разом</i>	32	16	16	42	76	2	2	72
Модуль 2. Нотаріальні дії консульських установ								
Тема 1. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення безспірних прав.		6	6	16	2	2	22	

Тема 2. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення та засвідчення безспірних фактів.	6	6	16		2	20
Тема 3. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на збереження майна та документів, а також на надання документам виконавчої сили.	4	4	12		2	20
<i>Разом</i>	32	16	16	44	74	62
Усього годин / кредитів ECTS	150/5	32	32	86	150/5	4 8 138

5. Темі лекційних і практичних занять

5.1. Темі лекційних занять

Темі навчальної дисципліни	Темі лекцій	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Нотаріат			
Тема 1. Світові системи нотаріату.	Світові системи нотаріату.	2	
Тема 2. Нотаріат як орган безспірної юрисдикції.	Нотаріат як орган безспірної юрисдикції.	2	
Тема 3. Принципи нотаріальної діяльності.	Принципи нотаріальної діяльності.	2	
Тема 4. Принципи нотаріальної діяльності.	Принципи нотаріальної діяльності.	4	
Тема 5. Загальні правила вчинення нотаріальних дій.	Загальні правила вчинення нотаріальних дій.	6	2
Модуль 2. Нотаріальні дії консульських установ			
Тема 1. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення безспірних прав.	Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення безспірних прав.	6	2
Тема 2. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення та засвідчення безспірних фактів.	Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення та засвідчення безспірних фактів.	6	2
Тема 3. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на збереження майна та документів, а також на надання документам виконавчої сили.	Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на збереження майна та документів, а також на надання документам виконавчої сили.	4	2
Усього		32	8

5.2. Темі практичних занять

Темі навчальної дисципліни	Темі практичних занять	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Нотаріат			
Тема 1. Світові системи нотаріату.	Світові системи нотаріату.	2	

Тема 2. Нотаріат як орган безспірної юрисдикції.	Нотаріат як орган безспірної юрисдикції.	2	
Тема 3. Принципи нотаріальної діяльності.	Принципи нотаріальної діяльності.	2	
Тема 4. Принципи нотаріальної діяльності.	Принципи нотаріальної діяльності.	4	
Тема 5. Загальні правила вчинення нотаріальних дій.	Загальні правила вчинення нотаріальних дій.	6	2
Модуль 2. Нотаріальні дії консульських установ			
Тема 1. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення безспірних прав.	Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення безспірних прав.	6	2
Тема 2. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення та засвідчення безспірних фактів.	Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на посвідчення та засвідчення безспірних фактів.	6	2
Тема 3. Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на збереження майна та документів, а також на надання документам виконавчої сили.	Нотаріальні дії консульських установ, спрямовані на збереження майна та документів, а також на надання документам виконавчої сили.	4	2
Усього:		32	8

6. *Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання*

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Нотаріат та нотаріальні дії консульських установ» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

- А) усний контроль:
  - індивідуальне опитування,
  - вирішення практичних завдань тощо;
- Б) письмовий контроль:
  - вирішення тестових завдань,
  - контрольні роботи,
  - есе;
- В) Інноваційні методи:
  - портфоліо,
  - кейс-вимірювачі тощо.

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самоостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу –

Формою *підсумкового контролю* знань студентів з дисципліни є іспит.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль				Самостійна робота студентів	Підсумковий контроль Іспит	Підсумкова оцінка знань
Практичні заняття						
Модуль № 1	Модуль № 2					
max 15	max 15			max 10	max 60	max 100

Критерії оцінювання з дисципліни «*Нотаріат та нотаріальні дії консульських установ*»

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 15	Відміне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	12	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	8	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	5	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 10	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні та практичні висновки.
	8	В роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплено фактичними даними.
	6	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість та самостійність у дослідженні.
	4	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, немає висновків або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом.
	2	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним

		матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи.
Іспит	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки та суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної

		дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	Min 0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Нemoжливiсть продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Нотаріат та нотаріальні дії консульських установ» виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

7.1. Нормативно-правові акти

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text> Закон України «Про нотаріат»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text> Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-04#Text> Положення про порядок учинення нотаріальних дій в дипломатичних представництвах та консульських установах України

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048#Text Віденська конвенція про дипломатичні зносини

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_047#Text Віденська конвенція про консульські зносини

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127/94#Text> Указ Президента України Про Консульський статут України

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19#Text> Закон України «Про дипломатичну службу»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-18#Text> Наказ Міністерства закордонних справ України Про затвердження положення про консульський збір

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/166/92-%D1%80%D0%BF#Text> Положення про дипломатичне представництво України за кордоном

7.2. Література

Основна література

1. Курс цивільного процесу: підруч. / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін.; за ред. В. В. Комарова. – Х. : Право, 2011. – 1352 с.
2. Комаров В. В. Нотаріат в Україні : підручник / В. В. Комаров, В. В. Баранкова ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». – Харків : Право, 2011. – 384 с.
3. Баранкова В. В. Система суб'єктів нотаріального процесу: теоретичні та практичні аспекти / В. В. Баранкова // Мала енциклопедія нотаріуса. – 2013. – № 6. – С. 155–166.
4. Баранкова В. В. Нотаріальні процесуальні правовідносини / В. В. Баранкова // Вісник Академії правових наук України. – Харків, 2000. – № 3. – С. 117–125.
5. Баранкова В. В. О нотаріальной процессуальной форме / В. В. Баранкова // Проблемы совершенствования украинского законодательства и повышение эффективности правоприменительной деятельности : темат. сб. науч. тр. – Харьков, 1997. – С. 95–100.
6. Баранкова В. В. Нотаріат у системі юстиції : конспект лекцій / В. В. Баранкова ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 1997. – 19 с.
7. Василюк Н. Особливості правової природи нотаріального акту / Н. Василюк // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2010. – № 4. – С. 53–59.
8. Комаров В. В. Нотаріат: перспективи унормування, законодавство, судова практика / В. В. Комаров, В. В. Баранкова. – Харків : Право, 2008. – 536 с.
9. Радзівська Л. К. Нотаріат в Україні : навч. посіб. / Л. К. Радзівська, С. Г. Пасічник. – Київ : Юрінком Інтер, 2000. – 528 с.
10. Теорія нотаріального процесу : наук.-практ. посіб. / за заг. ред. С. Я. Фурси. – Київ : Алерта ; Центр учб. літ., 2012. – 920 с.

11. Череватенко І. М. Безспірність права як умова реалізації повноважень нотаріальних органів / І. М. Череватенко // Юридичний вісник. – № 4. – Одеса, 2014. – С. 368-374.

Додаткова література

1. Аргунов В. Н. Нотариальные услуги населению / В. Н. Аргунов. – М. : Совет, Россия, 1991. – 160 с.
2. Баранкова В. В. Правова природа нотаріальної діяльності / В. В. Баранкова // Вісник Академії правових наук України. – Харків, 1998. – № 3. – С. 137–143.
3. Грінченко О. О. Правовий статус консула при виконанні нотаріальної функції : [наук.-практ. посіб.] / О. О. Грінченко : Центр. прав. дослідж. Фурси. – Київ, 2005. – 352 с. – (Серія «Процесуальні науки»).
4. Грінченко О. Загальні аспекти нотаріальної процедури, відповідно до якої консули вчиняють нотаріальні провадження // Юриспруденція: теорія і практика. № 1(3) 2005 - с. 39- 46.
5. Курс цивільного процесу: підруч. / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін. ; за ред. В. В. Комарова. – Х. : Право, 2011. – 1352 с.
6. Комаров В. В. Нотаріат (нотаріальні дії) : конспект лекцій / В. В. Комаров, В. Д. Котенко ; М-во вищої освіти України. Укр. юрид. акад. – Харків : Укр. юрид. акад., 1992. – 24 с.
7. Комаров В. В. Принципи нотаріального процесу / В. В. Комаров // Мала енциклопедія нотаріуса. – 2003. – № 1. – С. 5–8.
8. Комаров В. В. Нотаріат; перспективи унормування, законодавство, судова практика / В. В. Комаров, В. В. Баранкова. – Харків : Право, 2008. – 536 с.
9. Комаров В.В. Окреме провадження : моногр. / В. В. Комаров, Г. О. Світлична, І. В. Удальцова; за ред. В. В. Комарова. – Х. : Право, 2011. – 312 с.
10. Комаров В.В. Позовне провадження: моногр. / В. В. Комаров, Д. Д. Луспенік, П. І. Радченко та ін. ; за ред. В. В. Комарова. –Х. : Право, 2011. – С. 551.
11. Мельник І. Правове регулювання територіальної компетенції нотаріуса при вчиненні протесту векселя / І. Мельник // Мала енциклопедія нотаріуса. – 2007. – № 4. – С. 109–114.
12. Фурса С. Правові ознаки, властиві законодавству про нотаріат / С. Фурса // Право України. – 2000. – № 4. – С. 94–96.
13. Цивільний кодекс України. Науково-практичний коментар : пояснення, тлумачення, рек. з використанням позицій виш. суд. інстанцій, М-ва юстиції, науковців, фахівців) / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. – Харків : ФО-П Колісник А. А., 2009. – Т. 12 : Спадкове право. – 544 с.
14. Череватенко І. М. Принципи законності та обґрунтованості нотаріальних актів щодо посвідчення безспірних прав / І. М. Череватенко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». Т. 1. – № 5. – Херсон, 2015. – С. 151-158.

15. Череватенко І. М. Нотаріальний акт-документ в нотаріальному процесі / І.М. Череватенко // Підприємство, господарство і право. – № 12. – 2009. – С. 100-104.
16. Юдельсон К. С. Избранное: Советский нотариат. Проблема доказывания в советском гражданском процессе / К. С. Юдельсон. – М. : Статут, 2005. – 616 с.

7.3. Інтернет-ресурси.

- База даних «Навчальний електронно-інформаційний комплекс з Цивільного процесу» / зареєстр. Державною службою інтелектуальної власності України, свід-во про реєстрацію авторського права на твір № 48760 від 13.04.2013 р./.
- Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Нотаріат та нотаріальні дії консульських установ» (відповідно до вимог ECTS) / уклад.: В. В. Баранкова, І. М. Череватенко – Х.: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2017. – 38 с.

7.4. СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри права Європейського Союзу. URL:

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=categor&id=623:kafedra-prava-eyvropayskoho-soyuzu&Itemid=151

7.5. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Відкритий доступ до он-лайн ресурсів Oxford University Press, до Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM).

Доступ можливий у залі правової інформації Навчально-бібліотечного комплексу (вул. Пушкінська 84-А, 3 поверх).